

ŽIJÍ MEZI NÁMI
FILMOVÝ PRODUCENT
OLDŘICH MACH

KOMUNITNÍ
CENTRUM
FARNÍ DVŮR
OTEVÍRÁ SVÉ BRÁNY

ŽILINA MĚSTO, KTERÉ STOJÍ ZA TO NAVŠTÍVIT

*Ještě přízemní hostinec U Nykodýmů
za dob rakouské monarchie*

U NYKODÝMŮ – ZAPOMENUTÉ SRDCE HORNÍCH MĚCHOLUP 21. ČÁST

Nejstarší hornoměřolupská krčma a místo vzniku rovněž nejstaršího místního spolku hasičů. Restaurace, kde se zapíjelo slavné sázení lípy svobody a kde byla položena prkna, jež znamenají svět. Smutný konec pod silou normalizační těžké techniky.

Náš seriál o restauracích a hospůdkách, které se výrazně zapsaly do kulturních i společenských dějin Prahy 15, doposud sledoval ty, jež sídlí v Hostivaři. Poslední dva díly tedy věnujeme významným podnikům v Horních Měcholupech. Jedním je historický hostinec U Nykodýmů zbořený za totalitního režimu, druhá je rovněž stará a dodnes fungující restaurace U Čouků. Začneme dnes prvním jmenovaným.

Vůbec první měcholupská krčma je historicky doložena k roku 1415. Dochoval se rovněž zápis z roku 1439, který potvrzuje pronájem hornoměřolupské krčmy a placení ročního úroku z ní. Jak vidno, hostinec patřil vedle vedení hospodářství k nejstarším živnostem. V osmnáctém století je evidována hospoda rodiny Štastných a hostinec Martina Vorda. V devatenáctém století jednu vlastnil v č. p. 12 majitel dvora Josef Lustig, posléze Tomáš Welz. Tuto krčmu v roce 1862 koupil Jan Nykodým a s jeho rodinným jménem byla spojena až

do svého zániku spolu se starými Měcholupy v 80. letech 20. století.

U Nykodýmů byl založen Sbor dobrovolných hasičů Horní Měcholupy

U Nykodýmů se odehrávaly skutečně všechny důležité momenty společenského i politického života. Původně nízké stavení se zahradou, za první republiky navýšené o první patro,

stávalo nedaleko návsi. Právě zde byl roku 1898 založen nejstarší a nejdéle fungující spolek Sbor dobrovolných hasičů Horní Měcholupy. Kronikářka Marie Zdeňková píše: „Ustavující schůze sboru se konala v hostinci U Nykodýmů v listopadu, ale podle spolkového zákona sbor vznikl až dnem ustavující valné hromady a zvolením všech činovníků 2. prosince 1898.“ V hostinci měli hasiči i svou plaketu a konaly

Hostinec u Nykodýmů (vpravo), kde se konala většina společenských událostí starých Měcholup

Zde byl roku 1898 založen nejstarší a nejdéle fungující místní spolek Sbor dobrovolných hasičů

se zde plesy sboru, stejně jako další taneční zábavy, obecní oslavy, probíhaly politické projevy, výstavy nebo divadelní představení. U Nykodýmů vznikla a oslavovala většina dalších hornoměřolupských spolků: Pokrok (1903), Sokol (1918), SK Měcholupy (1932), Okrašlovací spolek (1933) a K. H. Borovský (1936).

Sázení lípy svobody

Notně se u Nykodýmů popíjelo 27. dubna 1919. Toho dne se zasadila lípa svobody, velká slavnost, na kterou přišla nejen celá ves, ale i hosté z okolí, popis zachoval kronikář Josef Hroch: „O druhé hodině odpolední vyšel průvod od školy v Petrovicích. Zahájen byl školními dítkami vedenými učitelstvem. Pak krácel trubačský sbor tělocvičné jednoty Sokol z Vršovic. Pak v zástupu v národních krojích oděných dívek a žen neseny ‚lípy svobody‘, jedna pro Petrovice, jedna pro obec zdejší, ověšené fábory. Po této následovalo: Obecní zastupitelstvo, tělocvičné jednoty Sokol z Vršovic a Petrovic, hasičské sbory z Petrovic a Horních Měcholup, vzdělávací spolek Pokrok z Petrovic. Po osazení lípy v Petrovicích ubíral se

celý tento průvod do obce zdejší. Zde na návsi, proti domku p. Fr. Brandla zasazena ‚Lípa svobody‘. Předneseny tu dvě příležitostné básně, zapěna pěveckým odborem Sokola vršovického Hymna Slovanů a příležitostné řeči promluvívali řídící učitel z Petrovic Jar. Rendl a místonáčelník sokolské župy středočeské Václ. Procházka. Slavnost zakončena zapěním obou národních hymen.“

A po oficiální oslavě už následovala zábava U Nykodýmů, kde jistě toho večera teklo pivo proudem... Podobně bouřlivé byly i oslavy svátku Jana Husa 6. července.

Hned za hostincem se nacházelo fotbalové hřiště, dům hrál důležitou roli i na konci druhé světové války, kdy zde sídlilo velitelství povstalců. A znovu se zde směla slavit po dobu války zakázaná republiková výročí, mohly se konat oslavy osvobození nebo padesátiny hasičského sboru. „Dne 7. března (1946) oslavena byla památka narozenin prezidenta Osvoboditele T. G. Masaryka v sálu u Nykodýmů – péčí místní Osvětové rady a provedením členů spolku K. Havlíčka. Sehráno bylo pásmo národních písní složené a provedené členem Josefem Endršem.“ (z kroniky)

V přízemí hostince se nacházel divadelní sál

Divadelní sál Nykodýmův se dostal i do publikace Alfreda Javorina Divadla a divadelní sály v českých krajích (1949), v níž čteme, že je zde v přízemí hostince hlediště pro sto padesát sedících a třicet stojících diváků, opona má čtyřikrát tři metry a jeviště šest metrů na šířku a čtyři na délku.

Po komunistickém převratu v roce 1948 byl podnik rodině odebrán, ale směla ho vést dál alespoň v pronájmu. V 80. letech zde ještě fungoval národní výbor. Jenomže podobně jako

Restaurační sál hostil nepočítaně plesů, včetně těch, které tu pořádali hornoměřolupští hasiči

Křižovatka dnešních ulic Milánská a Ravennská (kolem roku 1960), vše ze snímku již vzal čas. Na místě někdejšího hostince je nyní parkoviště

v sousední Hostivaři padly prastaré podniky Na Budíně a Na Kovárně, ani v Měcholupech nedokázala dlouhá historie a tradice zastavit těžkou techniku, která v roce 1984 dům U Nykodýmů srovnala se zemí během přeměny starých Měcholup na nové. Smutnější je o to fakt, že v místech historické krčmy a dlouhodobého kulturního centra vsi je dnes prázdný prostor – parkoviště vedle obchodního centra Na Vartě.

Hostinec rodiny Nykodýmů byl skutečně srdcem Měcholup a nová konkurence mu vyrostla teprve 1. května 1933, kdy jen pár metrů od něj otevřel v novém č. p. 72 další podnik dlouholetý starosta obce Antonín Hervert. U něj se ale zastavíme až v příštím čísle Hlasatele.

● Lukáš Berný, z knihy Toulky Prahou 15

TŘI KNIHY, TŘI MĚSÍCE, JEDEN AUTOR

Lukáš Berný bydlí v Hostivaři, žije se jako rozhlasový moderátor, do Hlasatele napsal během dvou let na dva tucety článků z historie Prahy 15 a ve volném čase navíc píše knížky. A jako spisovatel se činí, během tří posledních měsíců vydal hned tři nové knihy.

Lukáš je autorem loňské knížky o Hostivaři a Horních Měcholupech (Toulky Prahou 15) a s paní kronikářkou Zdeňkovou také napsal knihu o hostivařském rodákovi Antonínu Švehlovi (Ze srdce a kamene). Trochu jsme si o jeho nových knihách povídali.

Jak je vůbec možné napsat během tří měsíců tři knihy?

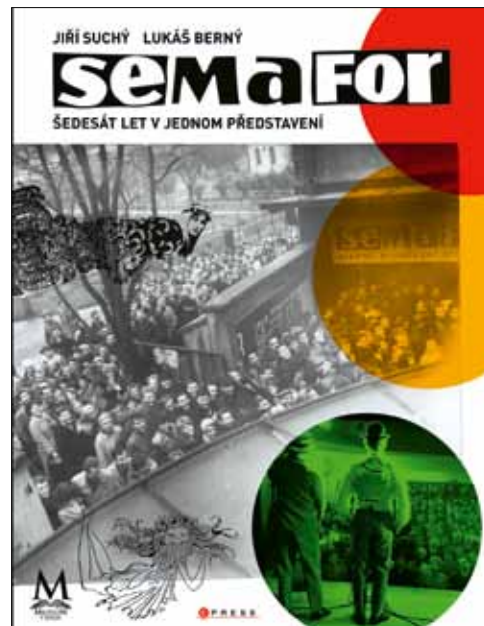
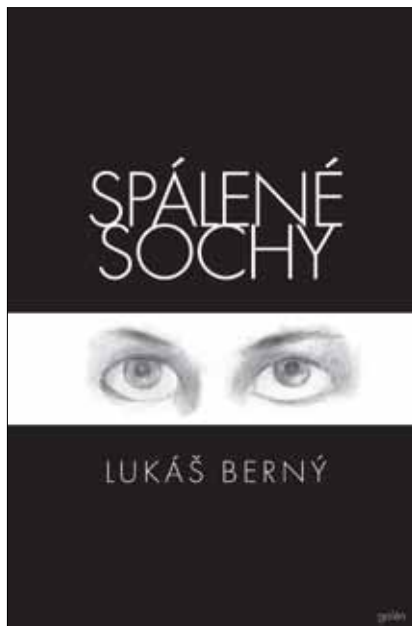
Napsat knihu za měsíc opravdu nejde, chyták je v tom, že dvě byly připravované již velmi dlouho, jedna dokonce deset let. Jen se shodou okolností povedlo vydání dotáhnout u všech skoro současně, protože každou vydalo jiné nakladatelství.

O jakých knihách to vlastně mluvíme? Jedna je o Šlechtově restauraci a historii Stromovky, druhá o divadle Semafor, napsaná společně s Jiřím Suchým, a třetí jsou Lukášovy povídky. Podívejme se na ně postupně. Proč právě kniha o Šlechtově restauraci?

Knížky o starých hostincích jsou něco jako mé hobby. I hostivařská kniha vlastně vznikla ze seriálu o hospůdkách Prahy 15. A Šlechtova

Lukáš Berný s Jiřím Suchým
Foto: Irena Zlámalová

„NAPSAT KNIHU ZA MĚSÍC
OPRAVDU NEJDE, CHYTÁK
JE V TOM, ŽE DVĚ BYLY
PŘIPRAVOVANÉ JIŽ VELMI DLOUHO,
JEDNA DOKONCE DESET LET.“

restaurace je hrozně zajímavé místo, mohli
jste tam potkat třeba i císaře nebo korunního
prince, František Palacký tam slavil narozeniny,
Voskovec s Werichem tu vymýšleli své první
divadelní skeče. Díky tomu, že byla restaurace
centrem Stromovky, tedy výletního místa,
přitahovala k sobě celou Prahu a nejen ji.
Ale zajímavá je i hlubší historie toho místa,
kupříkladu už Jan Lucemburský se v oboře
snažil uspořádat celoevropské rytířské klání.

A uspořádal?

Kdepak, nikdo tehdy nepřišel. Ale člověka to
donutí si o té době začít číst, což je na psaní
podobných knížek nejlepší, že vám ta práce
otevře spoustu obzorů.

A jaké obzory Ti kromě rytířských klání otevřela?

Tak třeba dějiny rozhlasu. Koho by dnes napadlo,

že v dobách rozhlasových začátků bylo snazší
přenášet živě koncerty než hrát z desek, které
se na trhu teprve prosazovaly. A právě ze
Šlechtovky se třeba, dnes bychom řekli online,
přenášely koncerty vojenských kapel. Na svou
dobu to bylo velmi moderní.

Pojďme dál. Druhá kniha je z jiného světa, o divadle Semafor. Pokud vím, letos toto divadlo slaví kulaté výročí, takže to, předpokládám, není náhoda.

Máš naprostou pravdu. Semafor slaví šedesát
let od svého založení a tato kniha je vlastně
přehledem všech her, které se tady za tu dobu
hrály. K tomu je plná reprodukcí, faksimile
všemožných tiskovin z historie, plakátů,
programů, vstupenek a tak. Je moc krásně
udělaná, což je práce skvělého grafika – syna
pana Suchého Jakuba.

Jsi uvedený jako spoluautor Jiřího Suchého, jak k té spolupráci došlo?

Pan Suchý tu knihu začal chystat už před deseti
lety k padesátinám Semaforu. Ale z nějakého
důvodu k vydání tehdy nedošlo a ona zůstala
ležet v šuplíku. Teď se její vydání oživilo, jenže
pan Suchý měl příliš práce v divadle a neměl čas
dopsat události posledních deseti let. Párkrát

už jsme spolupracovali, a tak ví, že jsem velký
fanoušek Semaforu. Proto mě oslovil, jestli bych
ji nedokončil. Pochopitelně jsem se rozmýšlel
nemusel. Je to pro mě obrovská čest.

Jiří Suchý se ovšem podílel i na Tvé třetí knize...

Ano, ano, je to kniha mých povídek
u nakladatelství Galén a jmenuje se Spálené
sochy. Před pár lety jsem ho požádal, zda by mi
k ní nenakreslil nějakou ilustraci, on je mimo jiné
prvotřídní výtvarník. A souhlasil. Chvilí mi trvalo,
než jsem ty povídky dotáhl k výsledné podobě,
jsou psané během spousty let, jenže mě vždycky
od jejich dopilování odvedly jiné povinnosti.

O čem povídky jsou?

Jsou to realistické příběhy, zachycují život kolem
nás, i když samozřejmě rozvedené do fikce,
místy maličko, ale jen maličko mystické.

Odehrává se některá i v Praze 15?

To víš, že ano, ale vysloveně napsané to tam
není, to si budou muset čtenáři domyslet sami.

Přeji mnoho prodaných knih a spokojených čtenářů.

● Dana Benešová